

Стандард 05. - Курикулум

Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Наставни предмет:	Комедија и комично у српској књижевности				
Ознака предмета: D2042					
Број ЕСПБ: 6					
Наставник: Максимовић М. Горан					
Статус предмета:	И				
Број часова активне наставе	Теоријска наставе: 2	Студијско истраживачки рад:			2
Предмети предуслови	Нема				
1. Образовни циљ:					
<p>Упознавање студената са појмом, естетиком, теоријама и поступцима комичног и смеха од антике до краја прве деценије 21. вијека. Упознавање са комичним жанровима (хумор, сатира, пародија, гротеска). Упознавање са типологијама доминантних теорија комике и смијеха. Упознавање са комедијом и комичним у српској књижевности (18-20. век). Тумачење одабраних текстова, развијање естетских ставова, анализа поетичких и жанровских особина.</p>					
2. Исходи образовања (Стечена знања):					
<p>Разумијевање феномена комичног и смијеха као уметничке категорије. Разумијевање комичних жанрова (хумор, сатира, пародија, гротеска). Разумијевање типологизације теорија комичног и смијеха. Способност оригиналног тумачења одабраних књижевних текстова (комедија, хумористички и сатирички роман и приповијетка, пародични роман и приповетка, травестија).</p>					
3. Садржај/структура предмета:					
<p>Комично као естетска, етичка и психолошка категорија. Комично и смех. Комички жанрови: хумор, сатира, пародија, гротеска. Античке, ренесансне и барокне теорије комичног (Платон, Аристотел, Хорације, Цицерон, Квинтилијан, Скалиђеро, Даниело, Ђиралди, Мађи). Комично у естетским теоријама 18, 19. и 20. века (Волф, Баумгартен, Еберхард, Кант, Липс, Хегел, Шопенхауер, Фројд, Бергсон, Хартман, Бејн, Боров, Проп, Бахтин, Тамарин, Марић, Грлић, Женет, Еко). Типологије доминантних теорија комике и смијеха: Теорије несклада или контраста (утемељена у Платоновом и Аристотеловом дјелу, популарна у римској антици у дјелу: Хорација, Цицерона и Квинтилијана, код ренесансних теоретичара: Скалиђеро, Ђиралди, Мађи, Данијело, све до Лесинга у 18. вијеку); Теорије изневјереног очекивања (утемељена у Кантовом дјелу, актуелна код Хегела и Шопенхауера, све до Бергсона и каснијих савремених естетичара); Теорија доминације или супериорности (утемељена у дјелу Томаса Хобса), Теорија комичног прочишћавања (катарзе) или препознавања (утемељена у дјелу Шафтсберија, све до Ж. Женета и других савремених теоретичара смијеха); Виталистичке теорије растерећења или олакшања (утемељена у дјелу Александра Бејна, у Фројдовој психоанализи); Комуниколошке теорије (утемељене у дјелу Паскала и Бергсона); Етнолошко-антрополошке теорије (утемељене у дјелу Бахтина, Пропа, Чајкановића). Појам комичног преувеличавања: карикатура, хипербола, гротеска (Проп, Бахтин, Тамарин, Ман). Интерпретација одабраних комедиографских (Л. Лазаревић, Ј.С. Поповић, К. Трифковић, Б. Нушић, А. Поповић, Д. Ковачевић), романеских и приповедних дела (С.М. Љубиша, М. Глишић, С. Матавуљ, С. Сремац, Р. Домановић, М. Булатовић). Доминантна типологија комедије: Комедија нарави. Комедија карактера. Комедија интриге. Цомедиа делл арте. Водвиљ. Комични типови јунака (варалица, заблудјела личност, лакрдијаш, хвалисавац, неотесанац, активни и пасивни помагачи или "досјетљиве слуге", феминизирани тип мушкарца, маскулинизовани или мушкобањаст тип жене и сл.). Комичне ситуације (понављања, преокрети, укрштање паралелних низова догађаја, прерушавања, замјена личности, забуна у личности, физичке досјетке, безразложни страх, магарчења и сл.). Вербална комика (анегдота, шала, виц, афоризам, комична имена и надимци, улични говор, дијалекатски или локални говор, каламбур или "игра ријечи", лаж, псовке, поруге, клетве, говорне поштапалице или узречице, иронија, инвектива, персифлажа, парадокс, алузија, сарказам, еуфемизам, понављања истих ријечи или фраза, "говор у страну" или "за себе" и сл.) Практична настава: Семинарски радови, презентације и сл.</p>					
4. Методе извођења наставе:					
Вербално-текстуална (Усмено излагање, разговор, рад на тексту)					
Оцена знања (максимални број поена 100)					
Предиспитне обавезе		Обавезна	Поена	Завршни испит	
Активност у току предавања		Да	20.00	Писмени испит	
Семинарски рад		Да	40.00		
Литература					
Р.бр.	Аутор	Назив		Издавач	Година
1,	Платон	Менексен, Филеб, Критија, прев.		Београд : Бигз	1984
2,	Аристотел	Никомахова етика, прев.		Београд : Бигз	1970
3,	Аристотел	О пјесничкој умјетности, прев.		Загреб : Напријед	1983
4,	Бергсон, Анри	Смех, прев.		Београд : Издавачка књижара С. Б. Цвијановића	1920
5,	Lipps, Theodor	Komik und Humor		Leipzig	1922
6,	Хегел	Естетика I-III, прев.		Београд : Бигз	1986
7,	Фројд, Сигмунд	Досетка и њен однос према несвесном, прев.		Нови Сад : Матица српска	1970

Стандард 05. - Курикулум

Литература				
Р.бр.	Аутор	Назив	Издавач	Година
8,	Тамарин, Г. Р.	Теорија гротеске	, Сарајево : Свјетлост	1952
9,	Хартман, Николај	Естетика, прев.	Београд : Бигз	1978
10,	Борев, Ју.	О комическом	Москва : Исскуство	1957
11,	Кољевић, Светозар	Хумор и мит	Београд : Нолит	1968
12,	Бахтин, Михаил	Проблеми поетике Достојевског, прев.	Београд : Бигз	1967
13,	Проп, В. Ј.	Проблеми комике и смеха, прев.	Нови Сад : Дневник	1984
14,	Фуге, Northrop	Анатомија критике, прев.	Загреб : Напријед	1979
15,	Лешић, Јосип	Нушићев смијех	Београд : Нолит	1981
16,	Јанкелевич, Владимир	Иронија, прев.	Нови Сад : Издавачка књижара Зорана Стојановића	1989
17,	Грлић, Данко	Естетика I-III	Загред : Напријед	1974
18,	Стојановић, Драган	Иронија и значење	Београд : Нолит	1984
19,	Бахтин, Михаил	Стваралаштво Франсоа Раблеа и народна култура средњег века и ренесансе, прев.	Београд : Бигз	1978
20,	Бахтин, Михаил	О роману, прев.	Београд : Нолит	1989
21,	Женет, Жерар	"Да умреш од смеха", Figure, прев., с. 137-237	Нови Сад : Светови	2002
22,	Максимовић, Горан	Тријумф смијеха (Комично у српској умјетничкој прози од Доситеја Обрадовића до Петра Кочића)	Ниш : Просвета	2003
23,	Перишић, Игор	Увод у теорије смеха	Београд : Службени гласник	2010